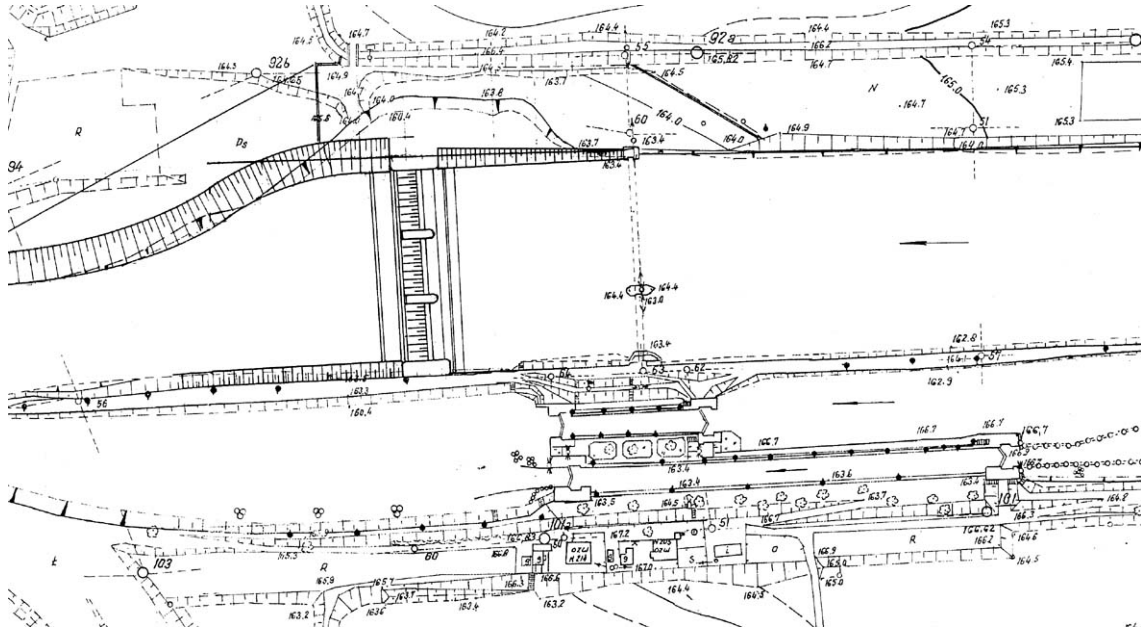

3.4.3. Stopień Wodny Krępa.

m. Krępa (Krępna), gm. Walce, pow. krapkowicki, woj. opolskie, rz. Odra km. 114,40; 0,20 kanału śluzowego. Spad 2,50 m.

Sytuacja stopnia wodnego Krępa.

Tworzą go następujące obiekty:

1. Jaz (sektorowy z przepławką dla ryb i kładką komunikacyjną, roboczą, technologiczną na jazie), 1977-1979 przebudowywany na kłapowy (od 2022 r.).
2. Śluza komorowa – mała, 1893.
3. Śluza komorowa – duża, pociągowa, 1912.
4. Elektrownia wodna – 2004.
5. Zabudowa przystopniowa, 1894/1910.

Stopień wodny powstał w ramach I etapu kanalizacji rzeki Odry (1891-1897) od Koźła do ujścia Nysy Kłodzkiej. Składał się z jazu koźłowo-iglicowego z przepustem dla statków oraz śluzy komorowej małej o standardowych dla tego odcinka parametrach: 55 m. długości użytkowej i 9,6 m. szerokości użytkowej. W ramach II etapu kanalizacji rzeki Odry od ujścia Nysy Kłodzkiej do Wrocławia w latach 1905-1917 na stopniu wodnym Krępa dobudowano w 1912 roku śluzę komorową dużą o wymiarach użytkowych 187 m. na 9,6 m.

Widok na awanport dolny śluz i zabudowy przystopniowej.

Śluzy i jaz wykonywano jako murowane z cegły klinkierowej o krawędziach wyłożonych ciosami granitowymi. W roku 1979 oddano do użytku nowoczesny jaz sektorowy, który zastąpił jaz kozłowo-iglicowy.

Widok od górnej wody na komorę śluzy pociągowej, filar nurtowy jazu kozłowo-iglicowego (nieczynnego), sterówkę i jaz sektorowy z kładką.

W ramach programu modernizacji jazów na Odrze – po doświadczeniach przy przebudowie jazu Januszkowice, wybudowano 100 metrów poniżej istniejącego jazu, jaz sektorowy trójprzęsłowy o świetle modułu 25 metrów. Na uwagę zasługuje rekordowo krótki czas budowy jazu – jak na warunki gospodarki socjalistycznej. W czasie powodzi 1997 roku jaz został całkowicie zalany (pół metra wody w sterówce). Mimo to nie odnotowano poważniejszych uszkodzeń. Śluza mała wymaga remontu kapitalnego.

Widok jazu od dolnej wody.

W 2004 r. przy prawym przyczółku jazu, wybudowano nową, przepływową, małą elektrownię wodną. Jest to druga, wchodząca w skład GK PGE Energia Odnawialna elektrownia na stopniach wodnych górnego odcinka Odry, wyposażona w 2 turbiny Kaplana o mocy 2x 0,63 MW o podwójnej regulacji w układzie ukośnym. Obiekt składa się z budynku elektrowni w wykonaniu szczelnym, zalewanym przez wody powodziowe, kanał dopływowy z kierownicą zanieczyszczeń, kanał odpływowy i rozdzielnię wyprowadzenia mocy z przyłączem zasilania potrzeb własnych.

<https://pgeeo.pl/Nasze-objekty/Elektrownie-wodne/Krepna>)

Jaz sektorowy zachował oryginalne wyposażenie techniczne z hydraulicznym sterowaniem sektorami. Śluzy utrzymały oryginalne napędy wrót. Wartością zabytkową jest przestrzenny układ stopnia wodnego z usytuowaniem nowego jazu sektorowego poniżej starego jazu kozłowo-iglicowego. Jest to typowe rozwiązanie modernizacji kaskady wodnej Odry. Zachowała się część stała jazu pierwotnego (kozłowo-iglicowego), która ma znaczenie drugorzędne. Stopień Krępa wyróżnia charakterystyczna konstrukcja murowa rozdzielająca komory śluz: małej i dużej.

Zachowana, ulokowana na lewym brzegu śluzy pociągowej (jej głowy dolnej) zabudowa przystopniowa, to przede wszystkim dom mieszkalny „majstra śluzowego”

(kierownika stopnia) oraz niezbędne budynki techniczne. Domy mieszkalne sytuowane przy śluzach II rozbudowy drogi wodnej „zrywają” zdecydowanie z architekturą etapu I rozbudowy drogi wodnej (zlikwidowaną – w związku z budową drugiej śluzy - pociągowej), nie odchodzą jednak od regionalizmu form. Dom mieszkalny uzyskał wysokie, łamane, czworoboczne dachy z oknami, kryjące użytkowe poddasze. Posiadają duże, prostokątne okna i gładkie otynkowane ściany. Pozostałe budynki uzyskały dachy dwuspadowe. Dominuje prostota i funkcjonalność.

Widok stopnia wodnego Krępa od dolnej wody z ostrogi oddzielającej nurt główny Odry od awanportu dolnego śluz komorowych.

Projekt: „Modernizacja jazów odrzańskich na odcinku w zarządzie RZGW Wrocław, woj. opolskie – etap II” zakłada wymianę zamknięć sektorowych jazów na zamknięcia klapowe z napędem hydraulicznym i niezbędną przebudową konstrukcji betonowych filarów, przyczółków i przęsł. Wybudowane zostaną przepławki dla ryb dwuśrodowiskowych, nadbudówki maszynowni i kładki do osiedli przystopniowych, zaś przebudowie ulegną kładki nad jazem, sterownie jazowe, tamy rozdzielcze, ubezpieczenia poszurów jazowych i brzegów w rejonie jazów, drogi i place dojazdowe oraz infrastruktura energetyczna. Obiekty wyposażone zostaną również w systemy automatycznego i zdalnego sterowania klapami oraz systemy monitorujące pracę urządzeń i bezpieczeństwo budowli. W 2020 r. rozpoczęto postępowanie przetargowe zamówienia na wykonanie remontu śluzy małej (etap III). Zadania będą

dofinansowane z Programu Operacyjnego UE Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.